

จัดจ้างก่อสร้างพลาด! ลงปริมาณงานเกิน แก้ไขอย่างไร? 🤔

ปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างที่พบบ่อยและสร้างความเสียหายให้กับหน่วยงานภาครัฐ 📄 คือ การลงปริมาณงานเกินกว่าความเป็นจริง เช่น กรณีศึกษาที่นำมาเสนอในวันนี้ 📄 พบว่าราคากลางระบุพื้นที่ พ.3 จำนวน 136 ตร.ม. 📏 แต่เมื่อลงพื้นที่สำรวจจริงกลับพบว่าพื้นที่เพียง 40 ตร.ม. เท่านั้น 😬 ซึ่งส่งผลให้ราชการเสียประโยชน์

แล้วจะแก้ไขอย่างไร? 🤔

1. แก้ไขสัญญา 📝

กฎหมายเปิดช่องให้แก้ไขสัญญาได้! 👍 โดยคณะกรรมการตรวจรับพัสดุมีหน้าที่สำคัญในการตรวจสอบและเสนอแก้ไขสัญญา 🤔

บทบาทของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ 📋

- **ตรวจสอบ:** ตรวจสอบปริมาณงานและคุณภาพงานให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา
- **ประชุมและมีมติ:** เรียกประชุมเพื่อพิจารณาข้อเท็จจริงและมีมติเสนอความเห็นต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ (ในฐานะผู้ว่าจ้าง) เพื่อแก้ไขสัญญาให้ถูกต้อง

หากผู้รับจ้างไม่ยินยอม หัวหน้าหน่วยงานของรัฐสามารถแก้ไขสัญญาฝ่ายเดียวได้ตามมาตรา 97 แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 📖

สิทธิของผู้รับจ้าง ⚖️

ในกรณีที่ผู้รับจ้างเห็นว่า การแก้ไขสัญญาทำให้ตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือได้รับความเสียหาย ก็มีสิทธิ์ที่จะฟ้องร้องต่อศาลเพื่อเรียกค่าเสียหายได้ 🧑

2. ป้องกันตั้งแต่ต้นทาง 🚧

หากตรวจพบข้อผิดพลาดตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำใบแจ้งปริมาณงานและราคา (ว452) ให้ดำเนินการจัดทำราคากลางใหม่ให้ถูกต้อง ปรับลดปริมาณงานลงและต่อรองราคากับผู้รับจ้างให้เหมาะสม เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในภายหลัง ✅

3. ผู้ควบคุมงานมีบทบาทสำคัญ 🧑

ผู้ควบคุมงานมีหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินงาน ดังนั้น หากพบข้อเท็จจริงดังกล่าว ควรเร่งรัดเสนอต่อกรรมการตรวจรับพัสดุเพื่อพิจารณาดำเนินการแก้ไขโดยเร็ว 🧠

สิ่งที่ต้องระวัง! ⚠️

- การดำเนินการต่อโดยไม่แก้ไขสัญญา อาจทำให้เกิดความเสียหายและถูกตรวจสอบภายหลังได้ 📄
- ควรบันทึกการดำเนินการทุกขั้นตอนอย่างละเอียด เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาและป้องกันการถูกตรวจสอบ 📝

ถ้าผู้รับจ้างไม่ยอมก็แก้ฝ่ายเดียวตามมาตรา 97

ถ้าเราเจอ เรื่องนี้ตั้งแต่ขั้นตอน การจัดทำใบแจ้ง ปริมาณงานและราคาตาม ว452 เราสามารถที่จะ ปรับลดราคากลางลง และสามารถต่อรองราคา รับจ้างได้ การเดินหน้าต่อโดยไม่แก้สัญญาเพื่อ ปรับลดราคาลงให้เหมาะสม อาจจะเป็นกรณีที่ ทำให้รายการเสียหายได้ จึงควรดำเนินการตามที่ ผมแนะนำคือคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงาน จ้างก่อสร้างให้ประชุม และมีมติของที่ประชุมว่า เห็นควรให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐซึ่งทำหน้าที่ เป็นผู้ว่าจ้างตามสัญญาแก้ไขสัญญา ผมมีความ เห็นว่าสัญญาสามารถแก้ไขฝ่ายเดียวได้กรณีที่ ผู้รับจ้างไม่ยินยอมแก้ไขสัญญา โดยอ้างกฎหมาย มาตรา 97 ของพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้าง กรณี ผู้รับจ้างเห็นว่าไม่เป็นธรรม ตัวเองได้รับความเสียหายก็สามารถฟ้องศาลปกครองเพื่อเรียกค่าเสียหายได้

แต่ คนที่ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ในงานจ้างก่อสร้างควรต้องแสดงความพยายามที่จะรักษาประโยชน์ของราชการเมื่อถูกตรวจสอบจะได้ไม่มีความผิด

การประชุมและมีความเห็นว่าควรแก้สัญญาลด เปรียบงานให้ถูกต้อง = เราพยายามทำหน้าที่เพื่อ รักษาประโยชน์ของราชการแล้ว แม้สัญญาจะเป็น สัญญาแบบเหมารวมแต่กรณีที่สามเป็นสัญญา ทางปกครองรับมีเอกสิทธิ์เหนือเอกชนเมื่อเป็น สัญญาที่รัฐเสียเปรียบเราก็ตรวจเจอแล้วว่ามี ความผิดพลาดก็ควรทำหน้าที่ของเราเพื่อรักษา ประโยชน์ของราชการ

ขอตอบแค่นี้แหละครับ

ทางปกครองรับมีเอกสิทธิ์เหนือเอกชนเมื่อเป็น
สัญญาที่รัฐเสียเปรียบเราก็ดูตรวจเจอแล้วมีความ
ผิดพลาดก็ควรทำหน้าที่ของเราเพื่อรักษา
ประโยชน์ของราชการ

ขอตอบแค่นี้แหละครับ

ขอขอบคุณสำหรับคำแนะนำนะคะ 🙏

เมื่อกลับไปดูโปรไฟล์น้องน่าจะเป็นผู้ควบคุมงาน ถ้าเป็นผู้งานแล้วเจอข้อเท็จจริงนี้ข้อเสนอกรรมการตรวจรับให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อประชุมและมีความเห็นให้เสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแก้ไขสัญญา

ตอนนี้ทางกรรมการกำลังดำเนินการนำเสนอ
หัวหน้าเพื่อพิจารณาค่ะ จึงได้ขอคำแนะนำจากพี่
ช่างเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขค่ะ

ให้ผู้ที่เกี่ยวข้ององค์กรนี้เป็นแนวทาง

จะนำคำแนะนำไปปรับใช้และดำเนินการแก้ไขค่ะ
ขอขอบคุณอีกครั้ง สำหรับคำแนะนำนะคะ 🙏

ถูกปลด !! เพราะเอื้อประโยชน์ผู้รับจ้าง

ชัยธวัช บังประเสริฐ

พนักงานคดีปกครองชำนาญการพิเศษ

สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

มีคำกล่าวว่า... **“คนเก่งเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง คนฉลาดเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น”** เพราะการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่นจะทำให้เราพัฒนาตัวเองได้อย่างรวดเร็ว เลือกทางที่ถูกต้อง โดยที่ไม่จำเป็นต้องลองผิดลองถูกด้วยตนเองเสมอไป อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ทั้งจากความสำเร็จและความผิดพลาดของตนเองและของผู้อื่นล้วนเกิดประโยชน์ต่อการนำมาเป็นแนวทางและบทเรียนในการดำเนินชีวิตของตัวเราทั้งชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงาน เพื่อไปสู่เป้าหมาย **“งานได้ผล คนเป็นสุข ความผิดพลาดเป็นศูนย์ เกษียณอายุอย่างสวยงาม”** ซึ่งผู้เขียนขอใช้โอกาสนี้แสดงมุทิตาจิตต่อท่านที่จะเกษียณอายุราชการในวันที่ 30 กันยายน นี้ ขอให้ทุกท่านมีความสุขหลังเกษียณ ได้พักผ่อนกาย-ใจ และทำในสิ่งใหม่ๆ ตามที่ใจรักค่ะ

สำหรับคดีปกครองที่นำมาพูดคุยกับท่านผู้อ่านฉบับนี้ ถือเป็น **“บทเรียน”** ที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการต้องตระหนักในเรื่องของการรักษาผลประโยชน์ของราชการที่ต้องดำเนินการอย่างตรงไปตรงมา

เรื่องนี้ผู้ฟ้องคดีเป็นพนักงานเทศบาลสามัญ ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานช่าง ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตรวจการจ้างโครงการก่อสร้างถนน โดยเมื่อผู้รับจ้างส่งมอบงานงวดสุดท้าย ผู้ควบคุมงานได้มีหนังสือถึงประธานกรรมการตรวจการจ้างว่า ผู้รับจ้างทำงานไม่ครบตามประมาณการที่กำหนดในสัญญาเพราะไม่มีพื้นที่ให้ทำ ได้แก่ บ่อพัก คสล. 7 บ่อ และงานเครื่องหมายจราจรบนผิวทางที่ทาสีไม่ครบตามปริมาณพื้นที่ที่ตกลงในสัญญา เนื่องจากวิศวกรโครงการได้คำนวณพื้นที่การทำงานผิดพลาดไปจากพื้นที่จริงซึ่งมีน้อยกว่าจากที่คำนวณไว้ ในการจ่ายเงินแก่ผู้รับจ้างจึงควรหักเงินในส่วนที่ไม่ได้ทำจริงออก

ในการประชุม คณะกรรมการตรวจการจ้างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรหักเงินค่าจ้างตามที่คุณควบคุมงานเสนอ แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าควรหักเงินเฉพาะในส่วนของบ่อพัก คสล. 7 บ่อ เท่านั้น ส่วนการทาสีเครื่องหมายจราจรบนผิวทางต้องจ่ายตามสัญญาเพราะเป็นงานเหมารวม โดยผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือถึงนายกเทศมนตรีเสนอให้มีการตรวจรับงานดังกล่าว โดยไม่ผ่านประธานกรรมการตรวจการจ้างก่อน

จากนั้นนายกเทศมนตรีได้อนุมัติให้จ่ายเงินแก่ผู้รับจ้างตามความเห็นของผู้ฟ้องคดี ต่อมา มีการร้องเรียนว่าผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบช่วยผู้รับเหมา จึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง และคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง สรุปว่าพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการและกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เป็นเหตุให้ทางราชการเสียหายอย่างร้ายแรง ควรลงโทษปลดออกจากราชการ

นายกเทศมนตรีจึงมีคำสั่งปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์ ซึ่งต่อมาคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1) มีมติให้ยกคำอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

กรณีนี้ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า นายกเทศมนตรี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2) มีอำนาจตามประกาศ คณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และเมื่อกรณีมีมูลตามที่ ถูกกล่าวหาจึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง อันเป็นการดำเนินการตามรูปแบบ ขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้

คดีมีประเด็นที่พิจารณาว่า ผู้ฟ้องคดีได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ และพฤติการณ์ ของผู้ฟ้องคดีเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ ?

แม้ว่าเอกสารประกวดราคาและสัญญาจ้างจะเป็นสัญญาแบบเหมารวมก็ตาม แต่ตามหนังสือของ ผู้ควบคุมงานที่ได้แจ้งว่ามีปริมาณการตีเส้นจราจรจริงไม่ถึงตามที่กำหนดในสัญญา ซึ่งการประมาณราคาค่าจ้าง คิดตามปริมาณงานที่ทำจริงโดยมีการกำหนดจำนวนที่แน่ชัดเป็นตารางเมตร ดังนั้น การคำนวณค่าใช้จ่ายจึง ต้องขึ้นอยู่กับปริมาณงานว่ามีเท่าใด เมื่อช่างผู้ควบคุมงานได้รายงานปัญหาดังกล่าวแล้ว กรณีเช่นนี้ผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นกรรมการตรวจการจ้างและเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการออกแบบ บริหารการก่อสร้าง การผังเมือง และการโยธา ก็ย่อมต้องรู้ว่าควรหักเงินค่าเนื้องานที่ไม่ได้ทำสถิติเส้นจราจรให้ครบออก และแม้ว่าการคำนวณ เนื้อที่การทาสีจราจรผิดพลาด (มาแต่ต้นขณะทำสัญญา) จะเป็นส่วนหนึ่งในขั้นตอนการออกแบบโครงการ ซึ่ง เกิดขึ้นก่อนที่ผู้ฟ้องคดีจะย้ายมาดำรงตำแหน่งที่เทศบาลดังกล่าวก็ตาม ผู้ฟ้องคดีย่อมไม่อาจกล่าวอ้างความ ผิดพลาดดังกล่าวให้ตนพ้นจากภาระหน้าที่ที่ต้องระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการได้

การที่ผู้ฟ้องคดียืนยันให้คิดค่างานแบบเหมารวม โดยมีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 โดยตรง ทั้งที่ควร เสนอผ่านประธานกรรมการตรวจการจ้างก่อน การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการจงใจกระทำการข้ามชั้น การบังคับบัญชา และยังปรากฏข้อเท็จ

จริงว่า ผู้ฟ้องคดีมีการชักจูงผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งเป็นคณะกรรมการตรวจการจ้างให้เห็นคล้อยตาม ตน ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีจงใจกระทำโดยมีพฤติการณ์ที่เอื้อประโยชน์แก่ผู้รับจ้าง โดยไม่ได้ระมัดระวังรักษา ประโยชน์ของทางราชการตามที่ ทำให้เทศบาลต้องจ่ายเงินเป็นจำนวนมากให้ผู้รับจ้างไปโดยไม่สมควร พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง คำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจาก ราชการ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจตามความเหมาะสมแก่กรณีที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษา ศาลปกครองสูงสุดที่ อ.71/2559)

คดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดได้วางหลักในการคิดคำนวณการจ่ายเงินค่าจ้างแก่ผู้รับจ้างกรณีไม่อาจทำงาน ตามสัญญา แม้ว่าสัญญาจะกำหนดให้จ่ายแบบ “เหมารวม” จะต้องพิจารณาจากปริมาณการทำงานจริงเป็น สำคัญ รวมทั้งการเสนอความเห็นในฐานะกรรมการตรวจการจ้างจะต้องเสนอผ่านประธานกรรมการตรวจการ จ้าง การเสนอต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้างหรือผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงินตามสัญญาถือเป็น การกระทำการข้ามชั้นผู้บังคับบัญชา ทั้งในการเป็นกรรมการตรวจการจ้างที่มีความเชี่ยวชาญในงาน ย่อมสามารถรักษาประโยชน์ของทางราชการได้ดี การเสนอความเห็นให้จ่ายเงินแก่ผู้รับจ้างโดยไม่หักส่วนที่ ไม่ได้ทำงานจริงออก และยังชักจูงกรรมการอื่นให้เห็นคล้อยตามตน ถือเป็นการจงใจเอื้อประโยชน์แก่ผู้รับจ้าง ทำให้หน่วยงานเสียหาย เป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
